

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра фінансового менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри фінансового менеджменту
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 27 серпня 2025 р.)

В. о. завідувача кафедри

Оксана ЗАХІДНА

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни *«Управління фінансами страхових організацій»*,
що викладається в межах ОПП
«Фінанси, митна та податкова справа»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів із спеціальності
D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Львів 2025

Назва дисципліни	УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу, кафедра фінансового менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право», спеціальність: D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Викладачі дисципліни	Попович Дарія Володимирівна – доцент кафедри фінансового менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка, к.е.н., доцент
Контактна інформація викладачів	dariya.porovych@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації відбуваються у день проведення лекцій/семінарських занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі он-лайн консультації через платформу Microsoft Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://financial.lnu.edu.ua/mahistr_upravlinnia-ta-administruvannia
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Управління фінансами страхових організацій» є дисципліною вільного вибору студента циклу професійної та практичної підготовки зі спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для освітньої програми «Фінанси, митна та податкова справа», викладається у 2 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансфертною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Управління фінансами страхових організацій» спрямована на формування цілісної системи знань про фінансові відносини в галузі страхування, фінансовий механізм страхової компанії, технології управління фінансовою діяльністю страховика.
Мета та цілі дисципліни	Метою навчальної дисципліни «Управління фінансами страхових організацій» є формування у здобувачів знань з питань організації фінансової діяльності суб'єктів страхування. Цілі навчальної дисципліни: – вивчення змісту та основних напрямів фінансової діяльності суб'єктів страхування; – з'ясування особливостей фінансової діяльності суб'єктів страхування та організації фінансових взаємовідносин страхової організації з контролюючими органами; – вивчення способів і методів забезпечення ліквідності страховика та їх фінансової рівноваги; – набуття практичних навичок оцінювання діяльності страховика, його фінансового стану та особливостей процедури банкрутства (виходу з ринку).

**Література
для вивчення
дисципліни**

Основна література:

1. Борисюк О. В. Страховий менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 102 с.
2. Квасній Л. Г., Солтисік О. О. Страховий менеджмент : навч.-метод. посіб. Дрогобич : Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2024. 78 с.
3. Криленко В. І., Рудь І. Ю. Страховий менеджмент : опорний конспект. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2020. 127 с.
4. Опальчук Р. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2023. 251 с.
5. Федішин М. П., Попова Л. В., Кучерівська Л. С. Фінанси страхових організацій у схемах і таблицях : навч. посіб. Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2023. 228 с.
6. Хрущ Н. А., Ларіонова К. Л., Матвійчук Л. О. Фінанси страхових організацій : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2020. 274 с.

Додаткова література:

1. Біла книга «Майбутнє регулювання ринку страхування в Україні», НБУ. Київ, квітень 2020. 28 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=7.
2. Васильєва Т., Козьменко С., Козьменко О. Нові вектори розвитку страхового ринку України : монографія. Суми : «Університетська книга», 2022. 315 с.
3. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посібн. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
4. Клапків Л. М., Клапків Ю. М., Свірський В. С. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній: теоретичні засади, сучасні реалії та прагматизм управління : монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2020. 171 с.
5. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.
6. Олійник В. М. Фінансова стійкість страхових компаній : монографія. Суми : «Університетська книга», 2025. 287 с.
7. Олійник О. В., Нагасва Г. О. Страхування: навч. посібн. Харків : ХНАУ, 2020. 252 с.
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
9. Попович Д. В., Біда М. С., Закорко К. К. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану. *Молодий вчений*. 2023. №3 (115). С. 110-114.
10. Попович Д. В., Бундз Н. Б., Іванків В. О. Проблеми та перспективи розвитку страхування кіберризиків на національному страховому ринку. *Молодий вчений*. 2023. № 4(116). С. 168-172.
11. Попович Д. В., Герило А. В., Костів М. Б. Особливості оподаткування страхового бізнесу на сучасному етапі. *Молодий вчений*. 2021. № 9(97). С. 61-65.
12. Попович Д. В., Гнатюк В. М. Сучасні аспекти взаємодії банків зі страховими компаніями. *Фінансовий простір*. 2024. №1-2(53). С. 218-226.
13. Попович Д. В., Михальчук С. В. Функціонування страхового ринку України під час війни. *Фінансовий простір*. 2024. №3-4(54). С. 183-189.
14. Попович Д. В., Пилат М. В. Фінансова безпека страхового ринку України в умовах дії воєнного стану. *Фінансовий простір*. 2023. №3(51). С. 116-132.
15. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>.
16. Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 02.06.2011 р. № 3462-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3462-17#Text>.
17. Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринків

- фінансових послуг : Закон України від 22.11.2023 р. № 3498-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3498-20#Text>.
18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.09.2019 р. № 79-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>.
19. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
20. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>.
21. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2023 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
22. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
23. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
24. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
25. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.
26. Про початок і ведення діяльності у сфері страхування і перестраховування (Solvency II) : Директива 2009/138/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 25.11.2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_039-09#Text.
27. Про пруденційний нагляд за інвестиційними фірмами та про внесення змін до директив 2002/87/ЄС, 2009/65/ЄС, 2011/61/ЄС, 2013/36/ЄС, 2014/59/ЄС та 2014/65/ЄС : Директива 2019/2034/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 27.11.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_030-19#Text.
28. Про розповсюдження страхових послуг (нова редакція) : Директива 2016/97/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 20.01.2016 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_049-16#Text.
29. Про страхування : Закон України від 18.11. 2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
30. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 р. № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
31. Путівник для небанківських фінансових установ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Guide-book_for_non-bank_financial_institutions.pdf?v=7.
32. Світлична О. С., Сташкевич Н. М. Управління фінансами страхових організацій : навч. посіб. Одеса : Атлант, 2015. 258 с.
33. Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д. В. Страхування : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 512 с.
34. Сосновська О. О. Страхування: навч. посіб. Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
35. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.
36. Яворська Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
37. Porovych, D., Petko, S., Sytailo, U., Nazarkevych, I., Naumov, M. (2024). THE IMPACT OF THE INTERNET OF THINGS ON BUSINESS MODELS AND STRATEGIES. Pacific Business Review (International). A Refereed Monthly International

	<p>Journal of Management, 17(5), 54–67. http://www.pbr.co.in/2024/2024_month/November/5.pdf.</p> <p>Інтернет ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна служба статистики України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/. 2. Ліга страхових організацій України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://uainsur.com/. 3. Міністерство фінансів України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://www.mof.gov.ua/. 4. Моторне (транспортне) страхове бюро України <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://mtsbu.ua/. 5. Національна асоціація страховиків України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://www.nasu.com.ua/. 6. Національний банк України. <i>Офіційний сайт</i>. URL: https://bank.gov.ua/. 7. Офіційне інтернет-представництво Президента України URL: http://www.president.gov.ua/. 8. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua/. 9. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування: www.forinsurer.com. 																
Обсяг курсу	<p>Всього, денна форма навчання: 90 год (3 кредити системи ЄКТС).</p> <table border="0"> <tr> <td>Аудиторні години:</td> <td>32 з них:</td> </tr> <tr> <td>лекції</td> <td>16 годин</td> </tr> <tr> <td>семінарські заняття</td> <td>16 годин</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>58 годин (СРС – 40 год, індивід. завдання – 18 год)</td> </tr> </table> <p>Всього, заочна форма навчання: 90 год (3 кредити системи ЄКТС).</p> <table border="0"> <tr> <td>Аудиторні години:</td> <td>14 з них:</td> </tr> <tr> <td>лекції</td> <td>8 годин</td> </tr> <tr> <td>семінарські заняття</td> <td>6 годин</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>76 годин (СРС – 53 год, індивід. завдання – 23 год)</td> </tr> </table>	Аудиторні години:	32 з них:	лекції	16 годин	семінарські заняття	16 годин	самостійна робота	58 годин (СРС – 40 год, індивід. завдання – 18 год)	Аудиторні години:	14 з них:	лекції	8 годин	семінарські заняття	6 годин	самостійна робота	76 годин (СРС – 53 год, індивід. завдання – 23 год)
Аудиторні години:	32 з них:																
лекції	16 годин																
семінарські заняття	16 годин																
самостійна робота	58 годин (СРС – 40 год, індивід. завдання – 18 год)																
Аудиторні години:	14 з них:																
лекції	8 годин																
семінарські заняття	6 годин																
самостійна робота	76 годин (СРС – 53 год, індивід. завдання – 23 год)																
Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти будуть:</p> <p>а) знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – організацію фінансової діяльності страховика; – сутність фінансової безпеки страхової організації; – основи управління фінансами страхових компаній; – складові елементи фінансового механізму страхових організацій; – склад, цілі та напрямки державного регулювання фінансів страховика; – законодавчі документи, положення та іншу інформаційну базу з питань організації фінансової діяльності страхової організації; – специфіку формування та управління активами та пасивами страхової організації; – специфіку формування та управління страховими резервами та їх інвестуванням в економіку; – оцінювання діяльності страховика, його фінансового стану та попередження банкрутства страхової організації. <p>б) уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати економічне середовище діяльності страховика та визначати його вплив на фінансові результати; – організувати фінансову діяльність страховика, визначити найоптимальніші варіанти формування та використання фінансових ресурсів; – аналізувати інвестиційну діяльність страховика за напрямками розміщення страхових резервів; – проводити аналітичне дослідження фінансово-господарської діяльності страховика згідно тестів раннього попередження банкрутства, робити обґрунтовані висновки за результатами дослідження; – оцінювати результати фінансово-господарської діяльності страховика, прогнозування перспектив розвитку та зміцнення його фінансового стану; 																

	<p>– оцінювати якість управління ресурсами страховика; – надати рекомендацій зі збереження фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності та конкурентного становища страховика на ринку страхування.</p> <p>Вивчення ОК сприяє розвитку таких soft skills: аналітичні навички, навички логічного та критичного мислення, комунікаційні навички, навички прийняття рішень, навички презентації результатів наукових досліджень, вміння концентруватися.</p>
Ключові слова	Страхова компанія (страховик), фінансовий механізм страховика, фінансова діяльність, фінансове управління, фінансовий потенціал, страхові резерви, доходи страховика, витрати страховика, прибуток страховика, фінансовий стан страховика, фінансова надійність, фінансова стійкість, платоспроможність, фінансовий план страховика, бюджетування, контролінг, банкрутство страховика, реорганізація страховика, ліквідація (вихід з ринку) страховика.
Формат курсу	Очний/заочний
Теми курсу	Див. СХЕМУ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань із таких освітніх компонент як «Фінанси», «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств», «Менеджмент», «Страхування», «Фінансовий менеджмент», «Фінансова безпека держави», «Страховий менеджмент» та інших дисциплін, необхідних для сприйняття категоріального апарату цього курсу, розуміння наукових джерел з його проблематики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p><i>Лекції</i> з презентаціями (інформативний метод, пояснювально-ілюстративний метод, методи аналізу і синтезу).</p> <p><i>Семінарські заняття</i> (тестові завдання, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, доповідь, дискусії, групові дискусії, ілюстрація, демонстрація).</p> <p><i>Самостійна робота</i> (поглиблене вивчення тем курсу).</p>
Необхідне обладнання	Наявність ноутбука, мобільного телефону чи планшета, мультимедійного проектора, доступ до мережі Internet, звукового обладнання. Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Максимально можлива кількість балів за семестровий залік здобувача вищої освіти становить 100 балів.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – семінарські заняття – 40% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 40 (8 семінарів по 5 балів); – самостійна робота – 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 30 (опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, або участь у роботі конференцій, конкурсах наукових робіт, наукові публікації за темами ОК); – контрольна робота – 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 30. <p>Отримання сертифіката про проходження он-лайн курсу, тренінгу, вебінару (онлайн – на платформах Prometheus, EdEra, COURSERA, Дія освіта та ін. чи офлайн)) з дисципліни в рамках неформальної освіти, дає змогу для перезарахування балів з окремих тем ОК.</p>

Загалом протягом семестру 100 балів.

Здобувачі зобов'язані дотримуватись термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених ОК.

Академічна доброчесність: дотримання академічної доброчесності здобувачами, згідно «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (http://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf) передбачає:

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять: всі здобувачі мають відвідувати лекційні/семінарські заняття.

Література: здобувачі заохочуються до використання додаткових джерел літератури, яких немає у рекомендованих.

Політика виставлення балів: враховуються бали, набрані зі всіх видів передбачених робіт. При цьому обов'язковою є присутність на заняттях та активність здобувача під час занять; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Критерії оцінювання знань за видами робіт:

Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях (8 занять*5 балів =max.40 б.):

5 – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові (практичні) завдання.

4 – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань (практичних ситуаційних вправ).

3 – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем з ОК під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових (практичних) завдань.

2 – здобувач фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно вирішив меншу частину тестових (практичних) завдань.

0-1 – здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки. Правильно вирішив окреме тестове завдання.

Самостійна робота (СРС) складається з:

- питань, що виносяться на самостійне опрацювання і оцінюються під час поточного контролю теми на відповідному семінарському занятті;
- виконання комплексного індивідуального завдання кожним здобувачем згідно методичних рекомендацій, яке становить 30 балів.

Критерії оцінювання:

26-30 – робота виконана та захищена згідно графіка, містить послідовний та аргументований розв’язок; розрахунки вірні, обґрунтований висновок.

21-25 – робота достатньо аргументована; алгоритм розв’язку вірний, однак допущені помилки при розрахунках, недостатньо обґрунтований висновок.

16-20 – робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог. Відповідь достатньо аргументована; алгоритм розв’язку вірний, однак допущені помилки при розрахунках, висновок необґрунтований.

11-15 – робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог. Порушено алгоритм розв’язку або присутні помилки при розрахунках, відсутні висновки; обґрунтування відповіді є слабо аргументоване або в окремих аспектах алогічне.

6-10 – робота не захищена та виконана з порушенням термінів і вимог. Порушено алгоритм розв’язку, присутні помилки при розрахунках, відсутні висновки; обґрунтування відповіді є слабо аргументоване і в окремих аспектах алогічне.

0-5 – робота не виконана.

Контрольна робота передбачає виконання 30 тестових питань (30*1бал).

Поточний контроль			РАЗОМ – 100 БАЛІВ
Семінарські, практичні заняття	Самостійна робота студента	Контрольна робота (тести)	
40	30	30	

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік	Залік	
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70		задовільно	
E	51 – 60	3	достатньо	незараховано
FX	21 – 50	2	незадовільно	
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)	

**Питання до
контрольної
роботи**

1. Охарактеризуйте страхову компанію як суб’єкт підприємницької діяльності і специфічну фінансову установу.
2. Поясніть сутність фінансової безпеки страхової компанії.
3. У чому полягає сутність фінансів страхових компаній?
4. У чому полягає значення фінансів страхових компаній?
5. Які функції фінансів страхових компаній?
6. Поясніть сутність управління фінансами страхових компаній.
7. Яка структура та складові елементи фінансового механізму страхових

організацій?

8. У чому полягає зміст державного регулювання фінансів страховиків?

9. Які цілі державного регулювання фінансів страховиків?

10. Які напрямки державного регулювання фінансів страховиків?

11. Які основні завдання фінансової діяльності страхових компаній?

12. Які принципи організації фінансової діяльності страхової організації?

13. Які напрямки організації фінансової діяльності страхової організації?

14. Які особливості фінансової діяльності страхової компанії?

15. У чому полягає зміст фінансової роботи у страхових організаціях?

16. Які напрямки фінансової роботи в страхових організаціях?

17. Які завдання фінансової служби страхових компаній?

18. Які принципи побудови фінансової служби страхових компаній?

19. Які особливості структури фінансової служби страховика?

20. Які типові моделі формування та функціонування фінансової роботи в інших державах, які мають багаторічний досвід розвитку страхового бізнесу?

21. Охарактеризуйте звітність страхової компанії.

22. Яке призначення фінансової звітності страхових організацій?

23. Який склад фінансової звітності страхових організацій?

24. У чому полягає сутність системи фінансового управління страхових компаній та її ефективність?

25. Поясніть сутність законодавчих і нормативних актів України, що регулюють фінансову діяльність страховика.

26. У чому полягає сутність фінансового потенціалу страховика?

27. Які принципи управління фінансовим потенціалом страховика?

28. Який склад власних фінансових ресурсів страхових організацій?

29. Який порядок формування власних фінансових ресурсів страхових організацій?

30. Яка структура залучених фінансових ресурсів страхових компаній?

31. Які особливості формування залучених фінансових ресурсів страхових компаній?

32. У чому полягає сутність управління вартістю капіталу страхової організації?

33. Які особливості формування фінансових ресурсів перестраховика та співстраховика?

34. Які напрямки використання фінансових ресурсів страховика, перестраховика, співстраховика?

35. Яке значення страхових ресурсів для функціонування фінансового ринку?

36. Яка економічна сутність страхових резервів?

37. Який склад страхових резервів?

38. Який вплив страхових резервів на забезпечення фінансової стабільності страхової компанії?

39. Які принципи розміщення страхових резервів?

40. Який порядок розміщення страхових резервів?

41. У чому полягає сутність системи управління страховими резервами?

42. У чому полягає сутність управління розміщенням страхових резервів?

43. Які існують напрями та обмеження розміщення страхових резервів?

44. Яка економічна природа технічних резервів?

45. Що входить до складу технічних резервів?

46. Які методи розрахунку технічних резервів?

47. Які особливості формування резервів зі страхування життя?

48. У чому полягає сутність управління формуванням обов'язкових резервів з ризикових видів страхування?

49. У чому полягає сутність управління формуванням додаткових резервів з ризикових видів страхування?

50. Поясніть сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікацію.
51. Охарактеризуйте страхові премії як головне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності.
52. Які існують види страхових премій?
53. Охарактеризуйте інші надходження страховиків від операційної діяльності.
54. Охарактеризуйте грошові надходження страховиків від інвестиційної та фінансової діяльності, інші доходи.
55. Що є грошовим потоком у страхуванні?
56. Як класифікуються грошові потоки страхових організацій?
57. У чому полягають особливості грошових потоків в операційній діяльності страховика?
58. Як відображаються грошові потоки у фінансовій звітності страхових компаній?
59. У чому полягає економічний зміст доходів страхових організацій?
60. Які особливості формування доходів страхових організацій?
61. З чого складаються витрати страховика?
62. Який порядок здійснення витрат страховика?
63. Як відбувається формування прибутку страхових компаній?
64. Як здійснюється розподіл прибутку страхових компаній?
65. Які основні показники характеризують прибутковість діяльності страховика?
66. Як здійснюється прогноз прибутку та рентабельності страхових організацій?
67. У чому полягають особливості оподаткування страховика?
68. У чому полягає сутність оцінки фінансового стану страхових організацій?
69. Які складові елементи оцінки фінансового стану страхових організацій?
70. Які стадії оцінки фінансового стану страхових організацій?
71. Яка необхідність оцінки фінансового стану страховика?
72. Яка мета оцінки фінансового стану страховика?
73. Який механізм оцінки фінансового стану страховика?
74. Які існують методики оцінки фінансового стану страховика?
75. У чому полягає сутність фінансової надійності страхової компанії та фактори, що її забезпечують?
76. У чому полягає сутність управління платоспроможністю страховика?
77. Які існують умови забезпечення платоспроможності?
78. У чому полягає сутність управління страховим портфелем страховика?
79. У чому полягає сутність управління капіталом страхової компанії?
80. Розкрийте зміст показників рентабельності страхової діяльності.
81. Поясніть взаємозв'язок понять фінансова надійність, стійкість та платоспроможність.
82. Які вимоги до статутного капіталу страховика?
83. Як впливає тарифна політика страховика на його фінансову стійкість?
84. Як оцінюється платоспроможність страховика?
85. Що входить до тестів раннього попередження страховика?
86. Чим відрізняються тести раннього попередження від стрес-тестування в перевірці рівня надійності страхової компанії?
87. У чому полягає сутність управління фінансовим станом страховика?
88. Надайте характеристику загальним вимогам до платоспроможності страхових компаній згідно Директивам ЄС.
89. У чому полягає сутність рейтингової оцінки діяльності страхових компаній?
90. Яка мета фінансового планування діяльності страховика?
91. Які завдання фінансового планування діяльності страховика?
92. Які особливості фінансового планування діяльності страховика?
93. Який зміст фінансового плану страхової компанії?
94. У чому полягає значення фінансового плану страхової компанії?

	<p>95. Який порядок складання фінансового плану страхової компанії?</p> <p>96. Охарактеризуйте види фінансових планів страховика.</p> <p>97. У чому полягає сутність процесу бюджетування в системі оперативного фінансового планування діяльності страхових організацій?</p> <p>98. Які ви знаєте етапи та види бюджетів страхової організації?</p> <p>99. У чому полягає сутність контролінгу діяльності страховиків?</p> <p>100. Які завдання контролінгу діяльності страховиків?</p> <p>101. Які функції контролінгу діяльності страховиків?</p> <p>102. У чому полягають відмінності процесу бюджетування та контролінгу страховика?</p> <p>103. У чому полягає сутність планування за системою збалансованих показників та SWOT- аналізу в процесі планування страхової діяльності?</p> <p>104. Які фінансово-економічні передумови банкрутства страховика?</p> <p>105. Які наслідки виникнення банкрутства страховика?</p> <p>106. Які умови санації страхових організацій?</p> <p>107. Які джерела санації страхових організацій?</p> <p>108. У чому полягає сутність програми санації страхових організацій?</p> <p>109. Які мотиви проведення реорганізації страховика?</p> <p>110. Які форми проведення реорганізації страховика?</p> <p>111. Яка процедура проведення реорганізації страховика?</p> <p>112. Який порядок здійснення ліквідації (виходу з ринку) страхової компанії?</p> <p>113. Які організаційно-фінансові умови здійснення ліквідації (виходу з ринку) страхової компанії?</p> <p>114. У чому полягає сутність п'ятифакторної моделі діагностики банкрутства Едварда Альтмана?</p> <p>115. У чому полягає сутність моделі діагностики банкрутства Романа Ліса?</p> <p>116. У чому полягає сутність моделі діагностики банкрутства Таффлера?</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Вид навчальної діяльності Л (ПР/СЗ, СРС), год.	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання
за розкладом	<p>Тема 1. Сутність фінансового управління страховими організаціями</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхова компанія як суб'єкт підприємницької діяльності і специфічна фінансова установа. 2. Фінансова безпека страхових компаній. 3. Сутність, значення та функції фінансів страхових компаній. 4. Управління фінансами страхових компаній. 5. Фінансовий механізм страхових організацій: структура та складові елементи. 6. Зміст, цілі та напрямки державного регулювання фінансів страховиків. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 1. Сутність фінансового управління страховими організаціями</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова безпека страхових компаній. 2. Сутність, значення та функції фінансів страхових компаній. 3. Основи управління фінансами страхових компаній. 4. Структура та складові елементи фінансового механізму страхових організацій. 5. Склад, цілі та напрямки державного регулювання фінансів страховиків. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте головні завдання фінансового управління страховиків в Україні. 2. Обґрунтуйте здатність страховика підтримувати фінансову безпеку свого бізнесу. 3. Які системи управління фінансами страховика використовуються в інших країнах? 4. Охарактеризуйте проблеми, які стоять на перепоні розвитку страхового бізнесу в Україні. 5. Проаналізуйте вплив діяльності Регулятора на розвиток страхового бізнесу в Україні. 	Семінарське заняття 2 год СРС 5 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести

за розкладом	<p>Тема 2. Фінансова діяльність страховика, основи її організації та управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні завдання фінансової діяльності страхових компаній. 2. Зміст та напрямки фінансової роботи в страхових організаціях. 3. Фінансова служба страхових компаній, її завдання і принципи побудови. 4. Призначення і склад фінансової звітності страхових організацій. 5. Система фінансового управління страхових компаній та її ефективність. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 2. Фінансова діяльність страховика, основи її організації та управління</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та основні завдання фінансової діяльності страхових компаній. 2. Склад та напрямки фінансової роботи у страхових організаціях. 3. Фінансова служба страхових компаній, її завдання та принципи побудови. 4. Призначення та склад фінансової звітності страхових організацій. 5. Система фінансового управління страхових компаній та її ефективність. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Самостійно, за допомогою статистичної звітності НБУ, проаналізуйте динаміку розвитку страхового ринку України за останні роки, і зробіть висновки. 2. Охарактеризуйте принципи, задачі та напрямки організації фінансової діяльності страхової організації. 3. Охарактеризуйте особливості структури фінансової служби страховика. 4. З'ясуйте особливості фінансової діяльності страхової компанії. 5. Проаналізуйте типові моделі формування та функціонування фінансової роботи в інших державах, які мають багаторічний досвід розвитку страхового бізнесу. 6. З'ясуйте, яким чином формується фінансова звітність страховика, її склад та призначення. 	Семінарське заняття 2 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Тема 3. Управління фінансовим потенціалом страхових організацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансовий потенціал страховика: принципи управління. 2. Порядок формування власних фінансових ресурсів страхових організацій. 3. Позикові фінансові ресурси страхових компаній, їх структура і особливості 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

	<p>утворення.</p> <p>4. Вартість капіталу страхової організації: поняття та основи управління.</p> <p>5. Менеджмент залучення позикових коштів.</p>			
за розкладом	<p>Тема 3. Управління фінансовим потенціалом страхових організацій</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансовий потенціал страховика та принципи управління. 2. Склад та порядок формування власних фінансових ресурсів страхових організацій. 3. Залучені фінансові ресурси страхових компаній, їх структура та особливості формування. 4. Управління вартістю капіталу страхової організації. 5. Менеджмент залучення коштів. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зробіть аналітичний огляд діяльності компаній зі страхування життя та загального страхування за останні роки. Проаналізуйте рейтинги страхових компаній. 2. Самостійно, з використанням статистичних даних за останні роки, проаналізуйте динаміку власного капіталу страховиків України. 3. Самостійно, з використанням статистичних даних за останні роки, проаналізуйте динаміку залученого капіталу страховиків України. 4. Розкрийте особливості формування фінансових ресурсів перестраховика та співстраховика. 5. Охарактеризуйте напрямки використання фінансових ресурсів страховика, перестраховика, співстраховика. 6. Розкрийте значення страхових ресурсів для функціонування фінансового ринку. 	Семінарське заняття 2 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Тема 4. Страхові резерви та їх місце у процесі управління фінансовими ресурсами страховика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, склад страхових резервів та їх вплив на забезпечення фінансової стабільності страховика. 2. Технічні резерви: їх економічна природа, склад і методи розрахунку. 3. Значення та особливості формування резервів зі страхування життя. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

за розкладом	<p>Тема 4. Страхові резерви та їх місце у процесі управління фінансовими ресурсами страховика</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, склад страхових резервів та їх вплив на забезпечення фінансової стабільності страхової компанії. 2. Технічні резерви, їх економічна природа, склад і методи розрахунку. 3. Значення та особливості формування резервів зі страхування життя. 4. Принципи і порядок розміщення страхових резервів. 5. Система управління страховими резервами. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За даними звітів НБУ за останні роки проаналізуйте динаміку інвестиційної політики страхового ринку України. Зробіть висновки з проведеного аналізу. 2. Проаналізуйте переваги довірчого управління страховими резервами, яке здійснюють компанії з управління активами. 3. За даними звітів НБУ за останні роки проаналізуйте динаміку переважних вкладень страховиками коштів страхових резервів. 4. Зробіть аналіз інвестиційної політики будь-якої страхової компанії України. 	Семінарське заняття 2 год СРС 4 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
за розкладом	<p>Тема 5. Фінансові результати діяльності страхових організацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікація. 2. Страхові премії як основне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності. 3. Грошові надходження страховиків від інвестиційної та фінансової діяльності; інші доходи. 4. Доходи страхових організацій, їх економічний зміст і особливості формування. 5. Сутність, склад і порядок здійснення витрат страховика. 6. Прибуток страхових компаній, його формування і розподіл. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 5. Фінансові результати діяльності страхових організацій</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доходи страхових організацій, їх економічний склад та особливості 	Семінарське заняття 2 год СРС 4 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-	Доповіді, презентації, тести

	<p>формування.</p> <p>2. Сутність, склад та порядок здійснення витрат страховика.</p> <p>3. Формування та розподіл прибутку страхових компаній.</p> <p>4. Оподаткування доходів страхових компаній.</p> <p>5. Основні показники, що характеризують прибутковість діяльності страховика, порядок їх обчислення.</p> <p>6. Прогноз прибутку та рентабельності страхових організацій.</p> <p>Самостійна робота</p> <p>1. Згідно звітів НБУ проаналізуйте динаміку прибутку страхових компаній України за останні роки. Зробіть висновки.</p> <p>2. Надайте характеристику розподілу прибутку страховика та напрямки використання чистого прибутку різними страховими компаніями.</p> <p>3. Надайте характеристику системі показників рентабельності в страхових організаціях.</p> <p>4. Надайте характеристику прогнозування прибутку та рентабельності в страхових організаціях. Зробіть висновки.</p>		ресурси	
за розкладом	<p>Тема 6. Фінансовий стан страховика та його оцінка</p> <p>1. Сутність, складові елементи та стадії фінансового стану страхових організацій.</p> <p>2. Необхідність, мета та механізм оцінки фінансового стану страховика.</p> <p>3. Фінансова надійність і стійкість страхової організації, критерії їх визначення.</p> <p>4. Поняття платоспроможності страхових компаній, показники її оцінки. Порядок розрахунку фактичного і нормативного запасів платоспроможності страховика.</p> <p>5. Оцінка фінансового стану страхових організацій за допомогою тестів раннього попередження.</p> <p>6. Загальна характеристика вимог до платоспроможності страховиків згідно Директив ЄС.</p> <p>7. Рейтингова оцінка діяльності страхових компаній.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 6. Фінансовий стан страховика та його оцінка</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Сутність, складові елементи та стадії фінансового стану страхових організацій.</p>	Семинарське заняття 2 год СРС 4 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-	Доповіді, презентації, тести

	<p>2. Необхідність, ціль та механізм оцінки фінансового стану страховика.</p> <p>3. Фінансова надійність та стійкість страхової організації, критерії їх визначення.</p> <p>4. Поняття платоспроможності страхових компаній, показники її оцінки.</p> <p>5. Оцінка фінансового стану страхових організацій за допомогою тестів раннього попередження.</p> <p>6. Загальна характеристика вимог до платоспроможності страхових компаній згідно Директивам ЄС.</p> <p>Самостійна робота</p> <p>1. Проведіть аналіз фінансової стійкості, надійності та ліквідності будь-якого страховика.</p> <p>2. Зробіть оцінку рівня фінансового стану будь-якого страховика за допомогою розрахунку фактичного та нормативного запасу платоспроможності страхової організації.</p> <p>3. Зробіть оцінку фінансового стану будь-якого страховика за допомогою тестів раннього попередження. Зробіть висновки.</p> <p>4. Надайте характеристику загальним вимогам до платоспроможності страхових компаній згідно Директив ЄС.</p>		ресурси	
за розкладом	<p>Тема 7. Фінансове планування, бюджетування і контролінг діяльності страхових компаній</p> <p>1. Мета, завдання та особливості фінансового планування діяльності страховика.</p> <p>2. Фінансовий план страхових компаній: зміст, значення, види та порядок складання.</p> <p>3. Бюджетування в системі оперативного фінансового планування діяльності страхових організацій.</p> <p>4. Контролінг діяльності страховиків, його сутність, завдання та функції.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 7. Фінансове планування, бюджетування і контролінг діяльності страхових компаній</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Мета, цілі та особливості фінансового планування діяльності страховика.</p> <p>2. Фінансовий план страхових компаній: зміст, значення, види і порядок складання.</p> <p>3. Бюджетування в системі оперативного фінансового планування діяльності страхових компаній.</p>	Семінарське заняття 2 год СРС 6 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести

	<p>4. Контролінг діяльності страховиків, його сутність, задачі та функції.</p> <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> Надайте характеристику видам фінансових планів страховика. Згідно фінансових звітів страховика скласти та проаналізувати поточні фінансові плани страхової компанії. Згідно фінансових звітів страховика скласти та проаналізувати перспективні фінансові плани страхової компанії. Згідно фінансових звітів страховика скласти та проаналізувати оперативні фінансові плани страхової компанії. Які ви знаєте етапи та види бюджетів страхової організації? Які ви знаєте етапи та види контролінгу страхової організації? 			
за розкладом	<p>Тема 8. Банкрутство, реорганізація та ліквідація (вихід з ринку) страхових компаній</p> <ol style="list-style-type: none"> Банкрутство страховика: фінансово-економічні передумови та наслідки виникнення. Умови, джерела та програма санації страхових організацій. Мотиви, форми і процедура проведення реорганізації страховика. Порядок і організаційно-фінансові умови здійснення ліквідації (виходу з ринку) страхової компанії. Моделі діагностики та прогнозування ймовірності банкрутства страховика. 	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	<p>Тема 8. Банкрутство, реорганізація та ліквідація (вихід з ринку) страхових компаній</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Банкрутство страховика: фінансово-економічні передумови та наслідки. Умови, джерела та програма санації страхових організацій. Мотиви, форми і порядок реорганізації страховика. Порядок і організаційно-фінансові умови здійснення ліквідації (виходу з ринку) страхової компанії. Моделі діагностики та прогнозування вірогідності банкрутства страховика. <p>Контрольна робота</p> <p>Самостійна робота</p>	Семінарське заняття 2 год СРС 5 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести

	<p>1. Здійсніть аналіз стану страховика, використовуючи п'ятифакторну модель діагностики банкрутства Едварда Альтмана. Зробіть необхідні висновки.</p> <p>2. Здійсніть аналіз стану страховика, використовуючи модель діагностики банкрутства Романа Ліса. Зробіть необхідні висновки.</p> <p>3. Здійсніть аналіз стану страховика, використовуючи модель діагностики банкрутства Таффлера. Зробіть необхідні висновки.</p>			
за розкладом	Індивідуальне завдання	18 год	Список основної та додаткової літератури, Інтернет-ресурси	Реферат